

Magyar Nemzet
Híreim
Gyűjtemény



MUNKÁ

Megjelenik: Szombaton.
Negyedévre 25.000 K
Postacsekk: 28.744 az
Apróhirdeték: azavankint
1000 K., a legkisebb hírde-
tés 10.000 K.

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat

IV. évfolyam. 33. szám.

ára 3000 K

Salgótarján, 1926. augusztus hó 14

A támadó fegyvertárs.

A magyarországi szociáldemokrata párt hivatalos közlönye, a Népszava a kommunista perben hozott ítélettel kapcsolatban megdöbbentő vezércikket irt. Ez a cikk a legfurcsább ellentmondások és a legbotrányosabb rágalmak furcsa keveréke. Első részében nyíltan támadja a magyar bíróságot a Rákosi perben hozott ítélet miatt s mindent elkövet, hogy a törvény szerint lefolytatott eljárást igazságtalannak, európai közbotrányokozónak tüntesse fel. Rögtön utána pedig visszautasítja azokat a „rágalmakat”, amelyeket a vádlottak a bírósági tárgyalás során a magyarországi szociáldemokrata párt működéséről mondtak. Ilyen furcsa keveredését a dolognak már rég nem láttuk. A Népszava vagy őszintén elítéli Rákosiék bolsevista működését s akkor ennek az ügynek a kapcsán nem beszélhet igazságtalanságról és törvényteleniségről, vagy pedig komédia az egész s a cikkből csak anynyi őszinte és igaz, amennyi a magyar állam és a magyar független bíróság ellen irányul.

Nem akarunk gyanusítgatni, de rá kell mutatnunk, hogy a Népszava igen tisztelt cikkírója minden ovatossága mellett is egy párszor elszólta magát. Neki egészen mellékes, hogy Rákosiék végső elgondolásukban mit terveztek. Hát nekünk, józanul gondolkozó polgároknak ez egyáltalán nem mellékes. Ha a Népszavát nem érdekli Rákosiék végső terve, amely természetesen a bolsevizmus, akkor ezt csak úgy lehet magyarázni, hogy a Népszaváék nem vennék nagyon rossznéven, ha ez a terv sikerülne. Azután meg miért fáj a t. cikkíró elvtársnak az, hogy akadt olyan hitvány áruló, aki a Rákosiék dolgairól információt adott a rendőrségnek. Ha a szociáldemokrata párt

nem helyesli és visszautasítja a bolsevista eszméket s visszautasítja azokat a állításokat, amelyeket a vádlottak a párt ellen megkockáztattak, akkor az ilyen áruló az ő szemükben nem lehet hitvány, hanem csakis becsületes, mert hiszen mint jó szociáldemokrata cselekedett, amennyiben a bolsevizmus ellen, vagyis az ellen tett, amit a szociáldemokraták saját állításuk szerint maguk sem kívánnak.

Egyáltalán gyanus és vakmerő ez az egész cikk. A lóláb minden sorból kilóg. Osztálygyűlésében odáig megy, hogy egyenesen kétségbevonja a magyar független bíróság jóhiszeműségét s ezzel a legszörnyűbb destruktíót követi el. De hiszen ha destruktíóról van szó akkor a Népszava igazán nem megy a szomszédba egy kis segítségért. Azonban ha ökelme ilyen könnyedén fogja is fel mindazt, amit bíróságról, osztályuralomról, reakcióról, törvényteleniségről és igazság-

talanságról beszél, azok a becsületes magyarok azonban akik megkockáztatták a szociáldemokraták keblén melengetett mérgecsigolyának, a bolsevizmusnak a harapását, nem teszik könnyen tul magukat ezeken a kijelentéseken. A megsértett nemzeti önértzet a többi társadalmi rétegeknek legdurvábban megtámadott reputációja védelmet követelnek. Vissza kell utasítanunk az összpolgárság nevében az ilyen tönust, az ilyen vakmerő állításokat, mert ez az ut, amelyen egyszer már a lejtőre kerültünk s ahonnan nem a szociáldemokrácia segítségével szabadultunk fel. Nem tudjuk, hogy ennek a cikknek milyen törvényes következményei lesznek, de hogy a megsértett erkölcsi és jogi rend valamilyen elégtétel után kiált, az kétségtelen. A Népszava pökhendisége sokszor a vakmerőség határait érinti, pedig hát Magyarországon mások is élnek, mint szociáldemokraták és munkások.

Munkáslevél. Taktikai kérdések.

Sok oldalról megvádoltak már engem, kedves Szerkesztő Uram, hogy szerény írásaimmal tulajdonképpen ártok a szociáldemokrata szervezkedésnek. Pedig nem ez a célom, hanem csak azért beszélek, hogy seperiék, tisztogassak és nyegessek ott, ahol az nagyon is elfér. Hogy pártszervezetünk zseniális világépítménye, ez a hatalmas csodapalota talán éppen leglényegesebb eresztékeiben recseg-ropog, hogy tetszetős és szemkápráztató díszítményei is komisz vakolatporra omlanak, hogy a kibírhatalatlan pártadózást, terrort és maszlagozt a munkásnép észrevehetően kezdi már unni, arról igazán nem tehetek és nyugodt lelkiismerettel mondhatom, erre nézve az éniénytelen leveleim mitsem jelentenek, se nem szoroznak, se nem osztanak.

Tovább írok hát, Szerkesztő Uram, mert az írás töprengéseim közepette igen fontos lelkizükséglet. Hiszen a vak is látja, hogyj betegl vagyok. Nem arra gondolok most, hogy a cipőm fej nélkül van (feltűnő, hogy rólam magamról is

mondtak már ilyet) és az időjárás miatt ázott lábamról influenzát kaptam. Miért is éppen most köpködöm negyedévi tüdővészletemet; meg hogy a lakbérrel is hátralekban vagyok. Sokkal nagyobb baj ennél a gyötrő lelki betegség.

Hetek óta — kegyes engedelmével — annyira bebizonyítottam már kétség-telen igazunkat mindenki előtt, hogy magam sem hiszek benne. Ezért vagyok beteg, meg azért is, hogy az ébredők, a nemzeti érzés magyar munkások és keresztényszocialisták táborát, egyre fokozottabb mértékben látom szaporodni. És itt nem elég hogy, néhanapján elkarogjuk magunkat a gyér vörös hallgatóság előtt s nagy hangon, ijedt képpel, kimeresztett szemekkel kiáltjuk a hordó tetejéről: vigyázzatok emberek, mert az ébredők nem mások, mint kommunisták. Az ilyesmin csak kacag mindenki, bár ezt Csóka elvtárs nem veszi nagyon a szívre. A kotló is kétségbeesetten kárál, ha kiskacsái a vízre mennek, mert a maga gyűszűnyi tyukeszével nem tudja, hogy

azoknak ott a helyők. Ne tessék hát a hordó tetején olyan szörnyen idegeskedni, mert ezzel komoly szándékától ugysem lehet senkit eltéríteni.

Mindenesetre nagy méreg és bajnak is baj, hogy így becsusunk. Tapasztaltam ezt magamon is és jól tudom, milyen rossz érzés az ilyesmi. Képzeld Szerkesztő Uram, hogy itt főfészünkben, Salgótarjánban esett meg velem az a halatlanság, hogy mikor a napokban a tölem már megszokott bravuros szellemességgel kérdeztem egy félvállról egyik munkástársamtól: hogy érzi magát a keresztetűspók? — vakmerően és (meg kell adni) talpraesetten így adta vissza a szót: jobban, mint te a káftánban! Nem ártana országos botrányt csinálni az esetből, csak nem vagyok olyan természetű.

De hát mit is kellene kieszelni, hogy összetartsuk a keservesen egybeteretelt nyáját? Mert utjabban nem elég már ilyen modorban szónokolni: emberek! ez így és így van, mert a bölcs rabbi mondotta. Manapság már nincsen tekintélytisztelő a munkásokban (éppen mi romboltuk azt le) és nagyhangú állításainkhoz nem egyszerű világos bizonyítékot mernek követelni a hallgatók. Sőt az elsőrangú vezetők előtt sem esik hasra hódolattal mindenki, mert mert több elvetemült munkás is akad, aki titokban és lelke legmélyebb rejtekében ilyen bűnös gondolatokkal mer foglalkozni: vajjon mennyi havi bevételre lehet Klárik apáknak, mint sajnargó proletárnak? Ezer szerencse, hogy nem szól az ilyen ember. Bizony, helytelen, igaztalan és visszás dolgokat nem lehet többé a tömegekkel elfogadtatni, mint ahogy a békásból sem lehet táblaolajat facsarni.

Néha látok biztató taktikai fogásokat s úgy gondolom, ezek lesznek jók és célhozvezetők, mert mesterek élnek vele. Ilyen például: minél nagyobb és rettenetesebbet hazudni. (Ne tessék haragudni, mert van a sértésnek ellenszere akinek nem boryna ne nyálja). Én jómagam e téren nem vagyok tulszigorú, mert ugysis elégszer fejéhez vágodták már tuloldalról a szociáldemokráciának, hogy szabadkőműves recept szerint a hazugságot is fegyvertárába iktatta, de megkülönböztetve sehol sincsen megírva, hogy okvetlen igaznak is kell lenni annak, amit mi mondunk. Izgalmas örömmel dörszöltem pl. kezemet, mikor néhány évvel ezelőtt Propper elvtárs egyik parlamenti beszédében azt állította, hogy a kegyetlen magyar fehér terrornak 10.000 legyilkolt ember volt az áldozata. A szónokkal együtt mindnyájan nagyon jól tudtuk, hogy milyen egetverő hazugságtol-

Portrém.

Írta: FEKETE ALFRÉD.

Tollas süvegem hetykén félrevágom,
Nevetve nézek
Végig a világon
És fűtőrészek

Magamnak való csend a vágyam.
Van ugyan egy-két barátom,
Bolondos, vidám álom-vitézek,
Jönnek utánam...
De ha meguntam őket: tovalépek.

Ha szegény vagyok is,
Néha szűk a nagyvilág...
És szemem néha a jövőbe kilát.

Mint egy hű eb, kullog az Élet
Utam nyomán,
Pedig nem szeretem, megostorozom ám
Néha úgy magyaráz.

Lányban a szőkét, borban a sötétet,
Dalban a méltat szeretem
S amit gondolok
Kimondom kereken.

S ha sorscsapás ér?
Biz annak oda se nézek,
Vállat rándítok könnyen
És nevetek, vagy vigan fűtőrészek



A méhek nyelve.

Nemrégiben Frisch német tanár, aki már évtizedek óta foglalkozik a méhek életének tanulmányozásával, Zürichben előadást tartott a méhek szín és szagérzékeiről és ez alkalommal érdekes megfigyelésről számolt be, azokról a különös táncokról, melyek révén kölcsönösen tudatják egymással a méhek az ujonnan felfedezett helyeket, ahol mézet találhatnak és közlik egymással azt is, hogy milyen és mennyi méz van azon a helyen.

Igen érdekes kísérleteknek egész sorozata igazolta azt a feltevést, hogy a méheknek tényleg megvan a színérzéke. Így vannak olyan méhek, melyeket hosszabb időn át a kék színre idomítottak olyanformán, hogy táplálékul szolgáló cukros vizet kék papíron levő üvegcsészébe tették. Ha azután az asztalra mindenféle színárnyalatú fekete, fehér és szürke papíraljakra üres üvegcsészét helyeztek, a méhek a mindenféle színű papírosra helyezett csészék között megkeresik azt a csészét, amelyet kék papírosra tettek és még akkor is ellepik azt, ha a csésze olyan üres mint a többi. A narancssárga, sárga, zöld, ibolya és biborpiros színekre éppúgy lehet idomítani a méheket, mint a kék színre. Ellenben nem lehet idomítani a méheket a skarlátpiros színre, míg a fekete, sötét-szürke és piros színekre egyformán szállnak. Talán a méhek vörös színvaksága-

nak tulajdonítható az, hogy a mi éghajlatunk alatt, ahol a virágok termékenyítését a méhek végzik, aránylag kevés piros színű virág van, míg a tropikus vidékeken, ahol a virágok termékenyítése nem a méhek után történik, hanem nagyobbára apró madarak gondoskodnak erről, a növényvilágban sokkal több piros színű fordul elő, mint nálunk. A megfigyelések szerint a méhek színérzéke messze elmarad az ember szemétől, mert teljesen hiányzik náluk a színárnyalatok közötti megkülönböztetés tehetsége. A sárga színre idomított méhek különbség nélkül rászállnak a narancssárga és a fűzöld színre, mert ezekben tudvalevőleg sárga szín is van elkeverve, viszont a kék színre idomítottak mindenféle kék, ibolya és biborpiros színre rászállnak, melyekben nagyon jól kiérzik a kék összetevő szint, míg amint emlegettük, érzéktelenek és színvakok a vörös szín iránt.

Azt is megállapították, hogy a méhek órákon és napokon át mindig ugyanazt a virágfajtát keresik fel. Ez a feltűnő ragaszkodás megkönnyíti táplálékuk megszerzését, mert a virágok szerkezetét így könnyen megismerik. A virágok válogatása körül azonban a színérzéken kívül a szaglási érzék is nagyban érvényesül. Ha a méheket egy ládából etetjük, melyre egy kis nyílás van alkalmazva, pár óra alatt hozzáidomíthatjuk valamilyen virágillathoz úgy, hogy a szagról megismerik a ládát és belebujnak még az üres ládába is, ha ugyanaz az idomításnál hasz-

nált szaga van, míg feléje sem néznek a körülötte elhelyezett sok más különféle szagu, vagy szagtalan ládának. A kísérletek során megállapították, hogy 48 különféle állat közül egészen jól megkülönböztetik és kiválasztják azt, amelyikre idomították őket. Általában a méhek szaglási érzéke nem sokkal fejlettebb mint az embereké és azoknak a növényeknek, melyeknél az emberek nem éreznek illatot, a méhek sem különböztetnek meg illatot, tehát szagnélkülieknek tartják.

Ezek a kísérletek azonban még nem oldották meg azt a kérdést, hogy a méh mi módon közli többi társaival a kaptárban, ha valahol mézet talált. A kísérletek során megállapítottuk ugyanis, hogy ha kísérletképpen valahol egy asztalra papírlapra mézet kentek fel, akkor gyakran órákon sőt napokon át lesték a kísérletezők, míg végre egy méh a mézespapírosra rátalált. De ha egyetlen egy méh rátalált, akkor a legrovidebb időn belül tucatosan, majd százával ellepik a mézet és a méhek ilyenkor csaknem kizárólagosan a feltaláló méhhez ugyanazon kaptárból való. megfigyelések és vizsgálatok lehetővé tétele céljából egy kaptárban a lépet egymás mellé helyezték és a méheket különböző színű és különböző helyen alkalmazott pettyekkel látták el, hogy a kísérleti méheket egyenként felismerhetővé tegyék. Ilyen módon megfigyelték, hogy a méz feltalálása után mézzel megrakodva visszaérkező méh az

Politikai ebzárlat.

rony ez a mondas (hiszen ennyi magyartalan még Szamuelyék, Löblék és Korvin Kleinek sem mérszároltak le), de az az is tisztában voltunk, hogy minél irgalmatlanabb tudunk és merünk lóditani, annál többet elhisz belőle a tanulatlan munkás és tájékozatlan külföld.

Érdekes ezzel szöges ellentétben, hogy a németek hátbatámadás helyett jobban szeretik a nyílt bevallást és az egyenes harcot. Milyen őszintén mondja a híres Söhlmann Vilmos német szociáldemokrata vezér: A német munkásban olyan hazaszeretet fejlődött ki, amilyen az első generációban feltalálható nem volt. Nemzeti érdekeink védelmét nem várhatjuk többé a proletárság nemzetközi szolidaritásától, melynek ma már semmi gyakorlati értéke nincsen. Az egész világon erős nacionalista áramlat vonul végig s a munkásság kicsuszik kezzeink, (t. i. a zsidóság kezei) közül. Az oktan osztaályharcot egyidőre fel kell függesztenünk és meg kell változtatnunk felfogásunkat a vallás iránt is, amellyel szemben nagyobb türelmet és tisztelgetést kell éreznünk. (Persze a mexikói Calles, mint szintén izraelita köztársasági elnök, erre nézve egészen másként vélekedik és nézői parancsokkal egyszerűen halomra löveti a templomait védő keresztény népet. Ezt hívják szociáldemokrata nyelven szabadságnak és testvériségnek)

Vajjon a többféle taktikai fogás közül melyik vezet célhoz? Lehet, hogy egyik sem. Nekem olyasfélélt sug mardék magyar érzületem, hogy a magyar munkás helyzete csak akkor javulhat, ha a magyar haza helyzete javul. Ilyen dolgot pedig elkövetett nemzetközi frázisok alapján sohasem lehet művelni. Szerintem ugyanis a „nemzetközi munkás” fogalma fából vaskarika. A nagy természetben nincsen virág, csak ibolya, pitypang, szarkaláb, ezerjófű stb. De virág magában, mint fogalom nincsen. Munkás sincsen, csak magyar munkás, angol munkás, kínai munkás, orosz munkás stb. Nemzetközi csak a holdvilág lehet és a levegő, de a magyar munkás soha.

Azt megengedem, hogy pl. Esztergályos János munkásvezér és honatyja nemzetközi, mert azelőtt Epstein volt a neve. En azonban mindig Tarjáni voltam, valamint minden olyan munkás változatlan névvel bír, aki nem vezér, csak egyszerűen munkás.

Sokféle az ember, sokféle a felfogás is, nehezen értünk egyet és éppen azért nehezen boldogulunk. Szerkesztő Uramról azt gyanítom, hogy egy véleményen vagyok vele. Azért nagy tiszteltemről és ragaszkodásomról ezután is biztosítva vagyok kész szolgálja:

Tarjáni András
felvilágosult fémmunkás.

édes zsákmányát táplálék és elraktározás végett testvéreinek átadta, a lépeken táncolni szokott. Sajátságos kórtáncot kezd, gyors és tipegő léptekkel felváltva egyszer jobbra, egyszer balra kerül folyton körben járva. A tánc mindössze néhány másodpercig tart, legfeljebb fél vagy egy perc múlva a táncot félbeszakítja a méh sietve a bejáratához rohan és kirepül és újra felkeresi a mézes helyet. A környékbeli méheket a kórtánc nagy izgalomba szokta hozni, és mindannyian a táncoló méh köré sereglenek és csápjáikat a táncoló méh hátsótestéhez iparkodnak szorítani, úgy, hogy gyakran egész uszálya támad a táncos méhnek, amely körbe táncol a táncossal együtt.

Az uszályból aztán egy-egy méh kiválik a nyíláshoz siet, kirepül, és kevés utóbb megjelennek az ujjonnan érkező méhek a mézespapíron, melyek éppen úgy táncolnak, mikor dusan megrakodva visszatértek a kaptárba. Minnél több a táncos méh, annál több új méh siet a mézes papírra. Kétségen kívül állítható, hogy a kaptárban a méh táncad hirt a gazdag zsákmányról, most már csak az a kérdés, hogy miképpen közli a feltalált hely fekvését a méh a többiekkel. Sokszor az első méh egyedül tér vissza a méze és rövid idő múlva egyszerre mintha varázslat történne egész tömeg új méh is ott terem. A kísérleti kaptárból kísérletképpen távol körüskörül minden égtáj irányában elhelyezett mézes kákát a felfedezés után a legrovidebb időn belül meg nem jelölt, tehát ujjonnan ér-

Valószínűleg közös hírforrásból egyszerre három nagy külföldi lap azonos tartalmu cikket közöl, amelyikből elképzett valótlanosság mered felénk. Ordító vastag betűkkel azzal a hazug hiralással akarják méltelyezni Európa közvéleményét, hogy Ferenc Ferdinánd volt trónörökös szarajevói gyilkosainak nyomait Bécsben és Budapesten kell keresni s a bűnös merényletért nem más felelős, mint gróf Tisza István. Erre a hallatlanul gonosz cikkre Hegedüs Lóránd hirta fel a figyelmet az egyik fővárosi lap hasábjain s egy pillanatig sem csodálkozunk azon, hogy Hegedüs Lórándot annyira felháborította ez a bűnös, minden történelmi igazságot és való tényállást meghazudtoló beállítás, hogy politikai ebzárlatot követelt azok részére, akik ma is úgy képzeleik véka alá rejtteni az igazságot mindig feltörő szavát, hogy azzal homlokegyenest ellenkező ballonokat engednek fel időkint Európa levegőjébe. Éppen a mai nap állapította meg a Magyarországon tanulmányuton lévő Barnes amerikai történészt, hogy hazánkat a háború előidézéséért semmiféle felelősség nem terheli. Aki komoly tanulmány tárgyává teszi a világháború előzményeit, annak rá kell jönnie arra, hogy a szarajevói merénylet csupán lökemet adott arra, hogy Európa nemzeti gyilkoló szerszámokkal törjenek egymásra. Még elképzelni is szörnyűség volna, hogy ennek a becsstelen trónörökös gyilkosságnak a számai épen azokba az államokban vezetnének, amelyek émiatt mélységesen megvoltak sértve. Magunról szólva, fellapozhatjuk a világ színe előtt történelmünket ahol nem talál senki, még a legkorruptabb és legerkölcstlenebb időkben sem olyan magyar emberre, aki gyilkokkal for-

dult volna királya ellen. Magyar király és Szent István koronájának várományosa még soha orgyilkosság áldozata nem lett, ellenben több olyan eset van feljegyezve, hogy Kemény Simon feláldozza az életét Hunyadi Jánosért s a koronás Imre király egy szál pálcával megy át a lázongó ellenfél táborába. A boldog békeidőkben tudtuk már, hogy Ferenc Ferdinánd trónrajutásával nagy küzdelmekre van kilátásunk, mert a trializmus gondolata súlyosan veszélyeztette kialakulását ezerszandós alkotmányunkat. Ferenc Ferdinándban mégis Szent István koronájának örökösét láttuk s amikor Szarajevóban galád gyilkosság áldozata lett, benne trónörökösünket gyászoltuk. Nem is tudjuk érdemes-e a fenti rágalommal komolyan foglalkoznunk. Ezzel kapcsolatban csupán az lep meg bennünket mélységesen, hogy egy olasz lap, a Secolo is teret engedett a mi Tisza Istvánunk csunya megrágalmazásának. Tette ezt azonkívül egy német és egy osztrák orgánumban, amelyeknek undorral kellett volna visszautasítani s egyenesen kidobni a redakció ajtaján azt az egyént, aki Európát közvéleményének félrevezetése érdekében még ma is jónak látja a rágalmat és a tudatos hazugságot arra az emelvényre ültetni, amelyik egyedül az igazságot illeti meg. Az ilyen egyének számára valóban nem elegendő a szájköcs, mert ezek részére ebzárlat szükséges, mint a megdühödött vészett kutyák részére, hogy láncra kötve ne vészítsék meg marásaikkal azt az Európai közvéleményt, amelyik oly őszintén sóvárog már évek óta a nyugalom és a komoly munka után, mert rájött, hogy a gyűlölködés és a hazugság nem segítik elő az emberiség holdogulását és előrehaladását.

Hírek és különfélek.

Gyura Vilmos a lapujtői evang. leányegyház ny. levíttanítója hosszas szevedés után aug. 6-án Lapujtőn meghalt. 45 éven át volt a lapujtőiek kántortanítója s amennyire megszokta a karancsalatti kis falut, hogy még gyermekeinek köréből is odatért vissza, hogy ott legyen találkozása a halállal is. Temetése 8-án volt az evang. templomból, ahonnan dr. Csengődy Lajos gyászbeszéde és halotti áldása után a család gyászában osztozó hívek nagy számban kísérték ki végső nyugalma helyére. Legyen emlékezete áldott.

A munka martirja. Zagyvapálfalván a napokban városunk és vidéke fölött vígígonult hatalmas vihar. Czettmayer Zoltán bányatársulati villanyszereelőt, amikor a villanyhuzalok között dolgozott villámsújtotta. A szerencsétlen ember szörnyet halt. Hat gyermeke gyászolja.

kező méhek lepik el. Ebből kitűnik, hogy a kaptárban lévő méhtársak a táncoló méhtől függetlenül minden irányban elszélednek, hogy felkeressék a jelzett táplálékot. A kísérletek során megállapították, hogy először is a kaptár környékét, majd a távolabb eső csapásokat, csakamár pedig az egész repülési körzetet átkutatják. Fél óra belül a felfedező utazásra induló méhek valamennyien elérik a kísérletképpen kihelyezett mézet. Természetes és mesterséges virágok illatosításával és felcserélésével is igen érdekes kísérletezéseket végeztek, valamint azt is megállapították, hogy a feltalált méh mennyiségét is közlik egymással a méhek. A kísérletek során ugyanis egészen vékony ítatós papírosra nagyon gyenge cukrosvizoldatot öntve a méhek csak nagy fáradsággal gyűjthetik össze a papírosan elszórva maradó kevés mennyiségű cukormaradékot és csak félig megrakodva térnek vissza. Ilyenkor egyáltalában nem növekszik a feltalált táplálékra szálló méhek száma. Megállapították azt is, hogy a gazdag zsákmány helyére tízszer annyi új méh érkezik, mint a szegényes zsákmány helyére. Ezzel összefüggésbe hozzák a méhek illatosító szervének működését, melynek az a feladata, hogy a gyümölcsök illó olajhoz hasonló illatot árasztva nyomra vezessék a méhtársakat a feltalált méh helyének kutatásában.

A méhek életének tanulmányozása során egészen határozottan rájövünk hogy a méhek megértik egymást és maguk között egészen közvetlen és igen jól megérthető érintkezési nyelvet használnak.

A salgótarjáni köszöntőbánya Részvénytársulat fényes temetéssel adózott a vihar által meggyilkolt kötelességet szorgalmasan teljesítő munkás emlékének. A család iránt pedig megértő részvételt tanúsít a környéken mindenki.

Harangszentelésre vonatkozólag a r. k. plebánia közli, hogy a harangok behozatala a főtéri állomásra aug. 14-én d. u. 5 órakor lesz. Az ünnepélyes menet: papság fehér ruhás leányok és hívek a templomból indulnak d. u. 5 órakor. A plebánia ezután is kéri a híveket és fehér ruhás leányokat, hogy mennek nagyobb számban gyűlekezzenek a kiindulás helyén az r. k. templomban. A harang szentelése pedig 15-én délelőtt 10 órakor, a rendes nagymise keretében lesz megtartva.

A Luther Szövetség tagjai nagy számban zárandokoltak el múlt vasárnap a bányakastélyban lévő óskori műgyűjtemény megtekintésére. Hroziencsik István igazgató Noszky I. fővárosi múzemigazgató urak előadásait meghallgatva és végignéve az ott látható emlékeket Valóban az elragadtatás hangján kell ezután is köszönetet mondanunk a résztvevők nevében elsősorban Hroziencsik István, mint Noszky igazgató uraknak az élvezetes délutánért, nemkülönben a bányagazgatóságnak ezen nagyrétű szellemi kirándulás lehetővé tételéért.

A Karancsi bucsu. Környékünknek leggyönyörűbb kirándulohelye a Karancs. Óromzatról nemcsak a saszeműek, hanem még a gyöngébb jelzővel illethetők is ellátnak messzemenne az alföldi síkságokig s a felvidék ködöket lehelő hegyóriátság. Hatvan és Losonc stb. óriási horizont vonalában a Cserhát völgyében a Karancsmentén mindenkinek büszkesége a Karancs. Nemcsak panoptikumáért, de főképpen a romantikus kápolnáért erdei szentképeiért, kitűnő forrásvizéért, irdatlan rengetegéért s szivbemarkolászó keresztjeért, melynek felirata, szövege úgyhat az idezarándokló ajatatoskodóra, éppenugy, éppennyol föl-emelőd mint talán a természeti szépségéért idefutott turistának, leventének cserkésznek. „Emeld fel szivedet közel van itt az ég. Ha Jézus szenvedett Te zugni fogsz-e még. Küzdj és ne ingadozz e jében győzni fogsz. Oly megnyugtatólag hatnak e biblikus szavak az erdei csendben, melybe bele-bele sóhajt egy embernek, vándornak az imája. Néha nagy tömegek csoportosulnak a Karancs tarján, melynek koronája a kápolna. Régi romok között apró kis deszkaház, melynek oltárán a csodátévő Szent Szűz szobra ragyog. Most restanálták és építették át, hogy a vidék jámbor lelkei

innen is Istenhez szállhassanak. Most Karancsmező, Karancsjala, Karancsapátfalva, Karancsberény, Lapujtő, Baksaháza Betekincs, Bikabikk, Feripuszt, Kutas, Lászlóvölgy, Marakodi, Nagyaranyi, Sőtélápa, Szénegető, Völgyfő népe katolikus közönsége tartott bucsut a Karancson, de Somoskő, Salgótarján, Salgó, Inaszó, Vizválasztó katolikus hívei is ott szorongtak a nagy fák között. Az acélgyári cserkészek is emelték a bucsunak az Istentiszteletnek a költői és környezetbeni szépségét és gyönyörűségét a lombokkal összeillő egyenruháikkal. A bucsu vezetője, vezére, szervezője Föt. Horváth Dénes okl. gimnáziumi tanár, egykori starjáni s. lelkész most Karancsmező egyik papja volt, kinek remek beszédét órák hosszáig elhallgatták volna. Mélyértelmű, népies szólású, vallásos hittel telített beszéd volt. Amikor az egyházi része lepergett a bucsunak, olykor-olykor születt az eső, de csak itt-ott bulett egy-két csepp. Az emberek tarisznyáznak. A gyepzáson le-leheveredtek emlékeznek, dalolgatnak, mesélgetnek. Ide-oda járnak, sok jóleső érzés tölti be lelküket. Mind azoknak akik ott voltak, résztvettek a karancsi bucsun, az arcáról olvastam ezt le, onnan tükröződött vissza az a szent hang: „Emeld fel szivedet közel van itt az ég!” De kár, hogy nincs turista menháza. De kár, hogy nincs egy kiépítve miként a Szentkút. De kár, hogy a messzelátója összeomlott. De kár, hogy a forrásvíze medencébe nem gyűlik stb. Másutt ilyhelyen fürdő, kiránduló hely kegyhely, vadászlat, turista menház, üdülő telep épülne, nálunk marad így, pusztul így, vonz így. Tarjáni turisták gondolkodtatok, mit lehetne tennünk a Karancsért. Vadkerti Béla.

Az Országos Stefánia Szövetség helyi fiókjának elnöksége ez uton mond köszönetet Malinovics Mirokissasszonynak, amiért nagyobb mennyiségű ruhaneműt volt szíves adományozni intézetünknek, mellyel lehetővé teszi több rászoruló szegény anyának ruhaneművel való segélyezését.

Állat az emberben. Somlyó-hegyen a Pécskő alatt elterülő csinos szép bányatelep lakói között Galbács Pál bányamunkás borzalmas bűnt követett el. A parázna természetű, erkölcstelen ember a napokban egy fiatal, kedves arcú gyermekleányt ragadott ki játszópajtásai közül s hurcolta magával az erdő sűrű bokrai közé és nyomorékká silányította a viruló szép egészséges üde és fürgő kis leányt. Társnői kilesték az emberbőrbe bujt bestiát s óriási lármával nagyobb embertömeget lármáztak össze mire a gyermekleány hozzátartozói megérkeztek ezeknek és a tömegnek a fölháborodása, majdnem meglinccselte a lilimtiprót, Ez kétségbeesésében a hatóságtól való félelmében szörnyű tette után fölkasztotta magát.

Kirándulási meghívó. A „magyarországi Kárpát Egyesület” salgótarjáni osztálya augusztus hó 22-én hivatalos kirándulást rendez Ágasvára. Indulás a főtéri állomárról reggel 5 órai vonattal. Vezető: Zámecsnik Helén. Élelmézésről ki-ki maga gondoskodik. Mindenkit szívesen látunk. A turabizottság.

A szénészedés áldozata. Rónabányán melynek tárnáiban ma-már csak néha-néha döngő a dinamit s gurul a csille „barna kövekkel” telítetten érdekes eset, tragikus ténye foglalkoztatja az öreg bányászokat. Egyik nyugdíjas társunknak a felesége, Molnár Istvánné Germán Mária, egy kisebb fazékkal, szénért ment valamelyik elhagyottabb tárna mélyébe, melynek csekélyke levegőjében különféle gázok ömlengenek. A Bányavezetőség által szigorúan tiltott ily helyeken ügylegelni. A szénészedő asszony eszméletét vesztette s természetesen meg is fulladt. Ime néhány kg-nyi szénért életével kellett fizetnie. Vigyázzunk a föld mélyében zégzugos helyeken, barlangokban óvakodva járjunk. Molnár Istvánnét nagy részvétellel temették el.

A Salgótarjáni járás szépség-hibáiból. „Mátyás király” egykori félszke, üdülőhelye, nyaralója és vadász-kastélya Zagyván volt. A falu temploma fölött terült el a gyönyörű renaissance stílusban épült várkastély. Ennek romjai továbbá az Árpád-házi templom a falu temetőjében látható s a messze vidéken sehol nem található kriptá az országot mentén hűs italt kínál Csathó kutja mind-mind vonzza az emberek ezreit e falucskába Zagyvarónára. Azonban hiába öltözködött föl csinos külsőbe több körépülete és háza, a hegyek között elte-

rül falucska idegenforgalmára bénítólag hat rettenetesen elhanyagolt rosszkarba lévő útja. Hídjain a kocsiközlekedés élet veszélyes, mivel rozszantak, korhadtak alapzatukban kimosottak. A falu gyármunkásokból és bányászokból áll leginkább akik rendkívül szegénylik falujuk sokszor említett állapotát.

A Katolikus Olvasókör építése szépen előre haladt. Sajnálattal közli a kör vezetősége, hogy anyagi ereje teljesen kimerült és csak a nagyterem befejezéséhez elegendő, de a társalgóhelyiségek építési és berendezési költsége kb. 200 millió kor. teljesen hiányzik. A kör vezetősége közadakozáshoz kénytelen fordulni és tisztelettel fogja megkérni a tehetősebb katolikus polgárokat, hogy a többhelyről beígért nagylelkű adományait havi 50—100- v. 200 ezer koronás részletben szíveskedjenek vállalni, hogy az építkezés megakadt menetét folytathassák. Az így összegyűlt pár millió korona is nagy segítsége lesz a körnek, melyet most cserben hagyni a plébánia 20 ezer katolikusának nem a legszebb bizonyítványa lenne. A kör önzetlen vezetőségének szorult anyagi helyzetét a katolikus olvasóink legmelegebb pártfogásába ajánlja lapunk.

Ebredők szervezkedő gyűlése: Az Ebredők Magyarok Egyesületének salgótarjáni csoportja f. hó 8-án vasárnap d. e. 11 órakor Bárnán, d. u. 4 órakor Cereden rendezett szépen sikerült népgyűlést. Katona László választmányi tag a fajvédelem szükségességéről, a szociáldemokraták félrevezetéséről, a keresztény faj védelmi harcának szükségességéről tartott lelkesítő beszédet. Baranyai közp. titkár a keresztény magyar munkások nyomoruságos helyzetéről festett elszomorító képet a hallgatóság elé s az Ebredők programját fejtette ki. Felhívta a keresztény nőket hogy a család és a gyermekek jövője érdekében minden eszközt használjanak fel arra, hogy minden keresztény férj tagja legyen a mozgalomnak. Mindkét község népe nagy lelkesedéssel hallgatta az elhangzott beszédet és tömegesen csatlakoztak az ébredők zászlajához. Vasárnap f. hó 15-én délelőtt 11 órakor a Forgács telepi bányakaszinó kuglizójában, délután 4 órakor pedig Zagyvapálfalván a bányász football pályán tartanak gyűléseket az Ebredők.

Bárnai menyőkövek. A határszél e kicsiny falucskájaiban a legutóbbi idők viharai egy alkalommal szív alakú, fényes, ragyogó és acélkeménységű köveket zúdítottak a vidék erdőire. Ezek a menyőkövek a fák derekát kettétörték egyik-másik beékelődött a tömbös faóriások törzsébe. Egy ily fából kiemelt menyői paritya követ behordtak a vidék itt dolgozó lakói egy remek példányt az acélgyárba, ahol a tisztviselői kar ámulván nézte az égből pottyant sziklát.

A Salgótarjáni Polgári Lövészegyesület csapata a M.O.V.E. országos versenyen Veszprém-ben. Csak rövid sorokban akarom ecsegtetni a Sapol szereplését az országos versenyen Veszprém-ben, ahová a versenyzők az S.k.b. és a Rima anyagi támogatásával és szerény zsebükből obulusaival, de annál nagyobb versenyző kedvvel és reménnyel f. hó 6-án a reggel 7 órai vonattal elindultak számszerint 8-an és pedig: Kraft Aladár, Vágó Péter, Fígus Béla, Nagy János, Szkladányi Emil, Kósa Joachim, Maranek János és Markó Róbert. Az utazás felejtethetetlenül kedves volt, sok mókával és különböző ráfizetésekkel a rosszul kiállított jegyek miatt. Fenségesen szép volt a Balaton mellett való robogás a lassan leszálló estben amikor a villanylímpák színei tükröztek a lágyan ringó hullámokon. Veszprém feltűnt nagyszerű tisztaságával és gyönyörű fekvésével, melyből keveset élvezhettünk a sokáig tartó versenyek miatt. Ellátásuk kitűnő volt és olcsó, szállásuk szintén tiszta és igen kedélyes. A versenyen, sajnos bár felsőbb utasításra nem vittük el saját fegyvereinket, szépen megállottuk a helyünket. A Manlicher versenyben 200 m-tes távolságban a III. díjat, a nagy bronzérmét Kraft Ali, a Miniatur versenyben a III. díjat nagy bronzot Maranek János nyerte el, a csapatversenyben II. helyre kerültünk. Tekintve, hogy 16 egyesület 92 lövésszel a Manlicher, 19 egyesület 112 lövésszel a miniatur versenyben vett részt, az eredmény igen szép és kell, hogy buzdítsa szolgáljon úgy a lövészeknek mint a kedves tarjáni közönségnek, akik mindig meleg érdeklődéssel áltak egyesületünk ügyei mellé. Külön ki kell emelnem, hogy a diszfelvonnuláson Horthy Miklós kormányzó

megéljenze kis csapatunkat, dr. József Ferenc főherceg pedig a löpályán közénk jött, ahol a legmelegebben érdeklődött „a kedves tarjáni ismerősei után” és szíves üdvözlését küldte az otthon maradtoknak. A csapat hétfőn este a legjobb conditióban, sok tanulsággal és felejthetetlen emlékekkel érkezett haza.

Személyi hír: Liptay Jenő kormányfőtanácsos, gyárigazgató f. hó 15-én megkezdte négyheti szabadságát.

Hirdetmény. A R. K. Olvasókör Elnöksége pályázatot hirdet a f. évi szeptember hó elsejével megüresedő üzletvezetői állásra. Pályázatokat Horváth László elnök és Lapsánszky János alelnök fogad el, akiknél a feltételek is megtudhatók. Határidő aug. 21. Elnökség

A Hirsch-gyári Levente Egyesület házi versenye. A Hirsch-gyári Levente Egyesület f. hó 8-án egész napos kirándulással kapcsolatban házi versenyt rendezett a Pap-erdőben. Hazafias társadalmunknak kedvencei, a leventék ezuttal olyan előrehaladottságról tettek tanúságot a nemes sport terén, hogy a céllovászt, a sikfutást az atletikai versenyt, de különösen a zenés szabadgyakorlattal valóssággal meglepték a nagyszámban megjelent kiránduló közönséget, amely tesszésének és őszinte elismerésének, szünni nem akaró taps viharban adott igen élénk kifejezést. A verseny győztesének Horváth Géza gyárvezető hazafias beszéd kíséretében tűzte mellükre az igen szép kivitelű sport érmeiket, mintegy ösztönzésül a nemes cél elérése érdekében. Egyben a gyárvezető ur a leventék érdemes oktatójának, Prouza Vencelnek köszönetét nyilvánította a magyar társadalom és a banya nevében, fáradságot nem ismerő és nagyon szép eredménnyel járó tevékenységéért. A versenyt szórakoztató előadások, és a gyár zenekarának szépen előadott számai élenkítették. Sajnálattal kell megemlíteni, hogy a helybeli társadalom; a Hirsch-gyár kulturális és hazafias célokát szolgáló törekvéseit még megjelenésével sem támogatja. Ezen az igazán hazafias és lélekemelő házi versenyen is csak a gyár összes alkalmazottai vettek részt.

Bajtársi szívek. A vítezi bajtársak nemes összetartásának egy könnyek kiemegható jelenele folyt le Vizsláson múlt hó 24-én d. u. Vitez Sándor Béla vizslási bányász, aki a harctéren három kozákkal is megküzdött egyszerre s minif összekaszabolt magyar baka mégis győztesen és bebegédt sebekkel került haza f. év tavaszán az élet küzdelmében mégis majdnem végleg elesett. A bányában ugyanis egy több métermázsás kötömb szakadt rá, mely altestét annyira összeroncsolta, hogy csakugyan csak az Isten és a legügyesebb orvosai kezelésnek, no meg talán Istenadta erős, magyar szervezetének köszönheti, hogy a sok orvosi sebet kibírta. Vitez Korbász J. főszolgabíró tudomást szerezvén vítezi bajtársak szerencsétlenségéről s z ü k e b b k ö r ü gyűjtést rendezett a most már teljesen rokkantá vált vítezi Sándor Béla pillanatnyi megsegítésére. A gyűjtés eredményét a többé vizslási és kazári vítezek jelenlétében szép beszéd kíséretében kisebb ünnepély keretében adta át a már félig tellébadt víteznek, mely alkalommal a vizslási dalárda először szerepelt a nyilvánosság előtt, Kapos László bgyarmati „Balassa Bálint” főgimn. VIII. o. növendéke pedig elszavalta Petőfi „Egy gondolat bánt bánt engemet” című költeményét. Az átadás alkalmával vítezi Korbász főszolgabíró kiemelte a vítezi bajtárs a közönség előtt azt a nemes gondolatot, hogy a vítezi bajtárs nem gondolkodott azon, mitévő legyen midőn a harctéren megsebesült bajtársát látta az illető, hogy megsebesült, hanem a zsebében lévő kötszert fogával feltépte a sebesült társát bekötözte, hogy a pusztulástól megmentse bár jóllehet, hogy a másik percben talán neki lett volna rá szüksége, ugyanigy cselekszenek a vítezi bajtársak midőn sorssújtotta bajtársukon nehéz helyzetében iparkodnak segíteni s mint első segélyt nyújtó kötszert adja át neki az általa gyűjtött 1200000 koronát, hogy pillanatnyi anyagi helyzetén tudjon vele segíteni. Egyébként úgy tudjuk, hogy a bányagazgatóság is kitűntes helyezett vítezi Sándor Bélának felgyógyulása esetére a könnyebb munka besztást.

Dr. Pethő János a debreceni gyermekklinika volt adjunctusa a miskolci Erzsébet kórház gyermekosztályának főorvosa csecsemő és gyermek szakorvos rendelését Miskolc Szemere ucca 15 sz. alatt telefon 11—88 megkezdte.

Táborút. Baglyason a football pályán szombaton 14-én este 8 órakor a tarjáni bányatelepi „Sirály” cserkészek táborút tartanak. Belépődij nincs.

A leghasznosabb Szent István napi tudnivalók. Budapest székesfőváros vezetősége szokatlan arányokban rendezi meg a Szent István hetet: káprázatos programot állított össze a szórakozni kívánóknak. A fővárosi kereskedővilág színe-java kedvezmények nyújtásával azt óhajtja elérni, hogy a Szent István hete országos jellegűvé váljék. Első sorban fel kell említenünk a 76 év óta fennálló Semler J. cég áldozatkészését. A közismert Semler J. cég feledhetetlenné akarja vevőkörének tenni a nemzeti nagy ünnepet, miért is lehetővé teszi, hogy Bécsi u. 7. szám alatti főüzletében a Londonból már minden változtatban megérkezett öszi divatszövet újdonságait ezen alkalommal mindenki rendkívül olcsó áron beszerzhesse. A nagy forgalom folytán felhalmozódott minden méretű maradék kelmét rendkívül occassió áron bocsátja ez idő alatt a nagyközönség rendelkezésére. A vidéki publikum soronkívüli figyelmes kiszolgálásban részesül.

SPORTHIREK.

Sport és Atletika.

Társadalmi berendezkedésünkben a sport hatalommá nőtte ki magát. A világlapok állandó sportrovatot vezetnek, amely rovat sok tekintetben egyenrangú a többi rovatokkal érdekesség, olvasottság és közkeveltség tekintetében, a speciális sportlapokról nem is szólva.

Egy világhírű boxolót, távfutót, teniszbajnokot vagy football nagyságot éppen úgy ismernek, dicsőítenek és irigyelnek, mit a mozi starok és a művészek egész feltűnő jelenségeit.

Már jelentkezik is bizonyos aggodalom a társadalom fejlődését figyelő írók körében, kik határozottan megállapítják, hogy a test kultusza lassankint háttérbe szorítja a lélek és intellektus megnyilatkozásainak értékét s ha nem is juthat fel a test kiegyensúlyozottsága, szépsége gratiozus megjelenése a lelki jelenségek magaslatáig, de az egész világon rohamosan előre haladó százféle ága a sportnak megfogja teremteni azt az emberformát, melyben a humanitás és a kedélyi élet harmoniában egyesül a kifejlett testi esztetikával. És ez lesz a tökéletes ember...

Szép gratiozus, arányos testformák remek arcvonások, előkelő mozgás, kifejező gesztus, könnyed járás, mind mind oda culminálnak, hogy a világ jelenségeinek csodálatos magaslatán a testileg fejlett ember összes organikus képességei a sport útján, az elérhető magaslatig fejleszteszenek ki.

A testi kultúrának a sport által való kifejlesztésére csak a közönség megértő szeretete és lelkesedése révén érhető el. Ha a színész, a hegedűművész, vagy az énekesnő nem élhet meg elismerés nélkül ugyanilyen buzdító erőre van szüksége a sport és az atletika jelesein.

Ez az irány és felfogás ma feltartóztatlanul nyomul előre az állam, a társadalom, az egyesületek szakadatlanul fejlesztik ezt a világieliséget, mely hovatovább elengedhetetlen feltételei közé fog tartozni a nyilvános életnek.

Az olimpiádok felelevenítése, az az elképzelhetetlen ideges érdeklődés, mely a mostani szezonban lefolyt Wimbledon tennisz versenyénél világrekordokkal operált biztos jele, hogy a sport és atletika megindult mindent átfogó útján

Tarján sem maradhat el. Ez a város bir már olyan közönséggel, mely a vasárnapi sporteseményeknek nemcsak látogatója és lelkesült értük, de kezd társaséletben tényezővé kialakulni.

Örömmel jelentjük, hogy a múlt vasárnap lefolyt csendőrségi, kerékpáros zászlóalj és a levente sportünnepélye a bányatársulat pompás footballpályáján az acélgyári zene közreműködése mellett igen látogatott volt és kitűnően sikerült.

Versenyeredmények:
diszkoszvetésben: Szemző (zlj) 26.85 m. 2) Bolner (levente) 34.30 m. 3) Bordás (zlj) 30.20 m. 4) Omaszta (levente) 28.80 m. gerelyvetésben: 1) Kovács (csend.) 38.92 m. 2) Strausz (zlj) 35.75 m. 3) Szemző (zlj) 34.97 m. 4) Bordás (zlj) 33.53 m. súlydobásban: 1) Bolner (levente) 10.18 m. 2) Szemző (zlj) 9.69 m. 3) Kalina (csend.) 9.22 m. 4) Kovács

(csend.) 9.10 m. magasugrás: 1) Szemző (zlj) 1.50 m. 2) Verik (csend.) 1471/2. 3) Simon (levente) 147. 4) Bordás (zlj) 145. távolugrásban: 1) Szemző (zlj) 6.18 m. 2) Singel (zlj) 5.57 m. 3) Kovács (levente) 5.50 m. 4) Gábel (levente) 5.41 m.

Az indult 10-es csapatok fenti egyéni győztesei közül Szemző (zlj) mint egyénileg mindenben legjobb külön „Sportoklevéllel” és „Diszereimmel” lett ellátva. Az utánna következők helyezettek szintén érmekek lettek díjazva

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Szénipari és Kereskedelmi r. t. tulajdonát képező és a Sebai bányatelepen lévő összes ingóságok a budapesti kir. Törvényszék végzése folytán 1926 augusztus 18-án d. e. 9 fél órakor kezdődő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognak adadni. Árverés alá kerülnek: használt butorok, irodaberendezés, bányafelszerelési tárgyak, szerszámok, szivattyúk, gránitok, hintó, kocsi, tizedes mérlegek, löszerszámok, és egyéb ingóságok.

Az árverési vevő a vételáron felül köteles a forgalmiadót is megfizetni.

Bővebb felvilágosítással szolgál Dr. Gábor Ferenc ügyvéd Salgótarján.

Budapest, 1926 augusztus hó 10 napján.

Dr. Vécsey Béla ügyvéd

vagyonfelügyelő.

Nyiltér.*

Perge Istvánné ezennel kijelentem, hogy férjemnek Perge Istvánnak semmiféle tartozását, úgy italért, mint minde-ért, felelősséget nem válllok.

Perge Istvánné.

Felhívás!

Paulovics Andor a hirschgyári kantin vendéglőjét és fűszerüzletét átvettém. Felhívom a hitelezőket, hogy követeléseiket 3 napon belül nálam jelentsék be, mert különben azokért felelősséget nem válllok.

*)E rovatban közlőttekért felelősséget nem válllok a Szerk.

Tacsó kőlyök kutyára előjegyzést elfogad: Schönk — Salgó —

Vadász szállóban három hónapos vizslakutyák eladók.

Hirdetmény

71-kig5-kg/1926 szám. Karancseszi nagyközség előreláthatólag kölcsönhöz fog jutni a községi kölcsönök folyósítása folytán, miért is felhívja a vállalkozókat, hogy a tervbevert község ház építéshez, amely egy jegyzői, egy aljegyzői lakásból, valamint megfelelő irodahelyiségekből állana) megfelelő tervrajzot és költségvetést adjanak be.

Költségvetések és tervrajzok elkészítéseért a vállalkozók semmiféle költségmegtérítést nem igényelhetnek.

Az épültre vonatkozó tervet az karancseszi-i jegyzői irodában a del-előtti hivatalos órák alatt megtekinthető, ahova a terv és költségvetés (részletezve a különféle munkák költségei, valamint az anyag értékelése) is beadandó legkésőbb augusztus hó 20-ig.

Az árlejtési hirdetményt a kölcsön folyósítása után azonnal ki fogjuk adni. Karancseszi, 1926 július 28.

Előljárátság.

Falu.

Irta: RADNÓTI ISTVÁN.

Aratók nyomában.

Esőben, napsütésben áll a nagy munka: az aratás hetek óta. Most nincs hétköznapi, vagy vasárnap, nincs nappal, vagy éjszaka, nincs pihenésre idő, egyrátaban kell a magyar gazdának megbirkózni a nagy kalásztengerrel, a neki lendített kaszát végig kell vinni köteleességből becsületből, mindennapi kenyérért a beláthatatlan gabonamezőkön. Csak ha a nap elfordul a földtől és az ég áldása talán már tulságosan is verni kezdi a földet, akkor áll meg szükségből az aratás: a magyar nép szíve-lelkéhez elszakíthatatlanul odanőtt igaz munka. Ha az aratógépek tökéletes formáját fogják a gépgyárak ezerszám ontani, ha a föld megmunkálásától kezdve a betakarításig minden gazdasági munkát pontosan megszerkesztett, biztosan és olcsó gépek végezhetnek, a magyar gazda talán akkor is meg fog maradni a suhogó kasza

mellett, mert az aratás nálunk nemcsak elvégzendő megfizetett munka, hanem a vérből, fajtánkból eredő, rögből fakadó hagyományokkal szentelt, apáról fiúra szállt magyar virtus.

Nálunk Magyarországon mindig különös és megbecsült jelentősége volt az aratásnak. Mig kint a földeken verejtékes homlokkal dölnék neki a rendnek az arató magyarok ezrei, addig bent a hivatalokban a városok bérkaszányaiban az íróasztalok fölé görnyedt emberek az ablakon keresztül az eget, az időt nézik, az újságok pedig aggódva regisztrálják az időjárás szeszélyes változásait. A nap-sütésnek együtt örül ma mindenki s az esők miatt együtt kesereg a gazdával ma minden jóérzésű magyar.

De nem is lehet másképpen. Itt, ahol a lakosság háromnegyed része ennek az Istenáldotta földnek a megmunkálásából él, úgy az államhatalomnak, mint a magángazdaságnak minden legapróbb megmozdulásában is nyomon kell követnie az életet vagy a kaszát, de legelsősorban a természet láthatatlan szeszélyeit. Ha az Isten megáldja a gazda két kezemunkáját és a vigan pőfékelő gözmasinán nyomán a cséplőgép dobja sűrűn veri ki az acélos, drága szemeket, akkor a kereskedő, az iparos, a hivatalnok nehéz élete kinlódása is könnyebbé válik. Ha a gazda magtárja roskadási telik a dusan eresztett gabonával, akkor a teli hombár biztos érzésével önértetesebben, merészebben, emelheti fel a fejét ebben a zürzavaros pánikszörű Európában az a maroknyi magyar nép, melynek eddig a gyalázatos békekötés óta csak megalázásokban, meghunyászkodásokban és megrogdosásokban volt része. Történelmünk jelenlegi legküzdelsebb éveit szomorú bizottsággal tanított meg bennünket arra: a népek harcában nem az igazság felemelő tudata hozhat sikereket, hanem a földben, a polgárok karjában és agyában rejlő nemzeti erő biztosíthat győzelmet, boldogulást és megbecsülést.

A körülöttünk táncot járó kis Potemkin-államcskák, földjeinken ideig-óráig vegetáló népek ezeréves multunk, történelmi határunk és kultúrfölényünk dacára továbbfolytatják kardnélküli hadjárataikat ellenünk, egy jó termés, egy nagy gazdasági erőfeszítés azonban meghunyászkodásra, egyezkedésre kényszeríti a reálultság tudatára ébredő ellenségeinket. A koldustarisznyás felett könnyedén néznek el, bármennyire is sirja igazságát, az autón robogót azonban még ellenségei is megsüvegelik. Mennyire hízkelve, udvarolva nyilatkoznak rólok az európai diplomaták máris, mert érzik a csűrűbe, a kincstárba gyűlő új élet gazdasági függetlenséget jelentő szelét és az új szellő mellett milyen hamar észreveszik megcsontitottságunk és igaztalan letiprottságunk tarthatatlan állapotát. A jó termés ma a legjobb irredentizmus, erő és hatalom, mely előtt térdet, fejet hajt mindenki.

Ezért félő aggódó lelkelettel nézünk a borongós eget és szívből örülünk a jó nap sugaras időnek. A magyar aratók kaszája az 1926-ik esztendőben pedig rátartibb és büszkébb virtussal veresnyezzen, mert a keresztkebe gyűlő kévek nemcsak egy kis család életét fogják az új termésig jelenteni, hanem egy egész ország hatalmának, boldogabb jövőjének megdönthetetlen alapjait építik.

A vidéki műkedvelők megszervezése.

Sokaktól lemosolyogva, egyszerű primitív eszközökkel csendben dolgoznak a vidéki műkedvelők, a magyar kultúra ez igazi napszámosai, kik önzetlen lelkesedéssel, sok áldozattal és küzdelemmel igyekeznek a nép kultúrszínvonalát emelni, nemes és szép szórakozást nyújtani. Talán az első pillanatban nem is fogható fel értékében és jelentőségében az a szétszórt munka, melyet a falusi műkedvelői előadások szervezői és szereplői egymástól távol végeznek. Sajnos azonban újabban a falun előadásra kerülő szindarabok közé sikerült élelmes üzleti vállalkozóknak a fővárosi harmadrangú színházak és kabarék műsorának féremunkáit léha és erkölcstelen, művészi szempontból teljesen értéktelen darabjait is becsempészni és így a lélekmérgezés kezd felútni fejt a józan gondolkodású falusiak körébe is. A Faluszövetség, mely a magyar falvak kulturális törekvéseinek hosszú esztendő óta hivatott istápolója megalakulásától kezdve állandóan figyelemmel kíséri a falu műkedvelőinek nehéz munkáját és őket a rendelkezésére

álló eszközökkel nagymértékben támogatja. Nagy számban íratott és adott ki műkedvelői előadásra alkalmas szindarabokat, a hozzáférhető műkedvelőknek állandóan utbaigazításokkal szolgál, hivatalos lapjaiban pedig külön rovatot tart fent a műkedvelők részére a fényképeket díjmentesen közli.

A közelgő őszi hónapokban, amikor a falvakban a kulturális munka megkezdődik, hatalmas arányú akciót akar indítani a falusi műkedvelők megszervezésére és támogatására. — Ez akciónak célja, hogy a falusi műkedvelők tömörüljenek és a szervezetszervezésben rejő erő tőkéletesen kihasználva igyekezzenek jelentőségteljes feladataikat betölteni. A Faluszövetség, hogy e nagyszabású akciójához a szükséges tájékozódást megszerezze, ezúton fordul a falusi egyesületek vezetőihez és műkedvelői előadások rendezőihez, szíveskedjék a Szövetséget tájékoztatni mindazokról a problémákról, és szükségletekről, melyek nagy általánosságban felmerülnek. A Szövetség már most is tanácsokkal és utbaigazításokkal látja el a műkedvelőket, ha azok a Faluszövetség központjához (V., Zoltán-utca 8.) fordulnak.

Újabb fennfőtletet kap a magyar falvak fejlesztése.

A magyar városok érdekeinek képviselőre és a szervezkedésben rejő erő kihasználására már régebben megalakították a „Városok Kongresszusát”. A magyar falvaknak sajnos még nem volt ilyen szervezete, mely a falufelzárkózás időszerű kérdéseit állandóan felszínre tudta volna tartani és az egyesületi állásfoglalás hatalmas erejével az illetékesek figyelmét a falvak sokszor reménytelen küzdelmeire és bajaira fel tudta volna hívni. Ezért a Faluszövetség hosszas tárgyalások után, hogy a községfejlesztés gyakorlati lehetőségének keresztülvitelét biztosítsa, egy külön szervezetet létesített, s ez a szervezet a „Községek Kongresszusa” nyilvánosan tárgyalja mindama országos érdekű kérdéseket, amelyek a községek életében és fejlődésében jelentőséggel bírnak. A Községek Kongresszusát alkotják: a vármegyék, a városok, a községek, a földmívelésügyi, belügyi, kereskedelemügyi, népjóléti és kultuszminiszteriumok kiküldöttei, a Faluszövetség igazgatóválasztmányi tagjai, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Kerületi Kamarák, gazdasági egyesületek, a Községi és Körjegyzők Országos Egyesületeinek és a Tanító Egyesületeknek kiküldöttei. A kongresszus ügyeinek vezetésére állandó kongresszusi bizottságot szerveznek, amelyet a Kongresszus küld ki. Felterjeszthető a Kongresszushoz minden olyan ügy, amely közérdekű tár-

sadalmi gazdasági vagy kulturális vonatkozásban kapcsolatos a falvak fejlesztésének kérdéseivel. A Faluszövetség a Községek Kongresszusát első ízben ősszel, szeptember vagy október hónapban hívja össze.

Népviselői Küldöttségek részvételre a Szentistvánnapi ünnepségeken.

A közelgő Szentistván-nap szokatlan nagy arányúnak ígérkezik. A Székesfőváros, a Faluszövetség és az összes érdekelt intézmények összefogtak, hogy Szent István királyunk emlékünnepe a magyarság igazi ünnepévé avassák a különösen a falu népének az ország fővárosába való tömeges feljövételével a magyarság társadalmi egységét demonstrálják. A Faluszövetség arra törekszik, hogy ez alkalommal a falvak népe eredetei, viseletében keresse fel a fővárost és vegyen részt a körmenetben. Azzal a felhívással fordul ezúton is a községek vezetőihez, hogy ott ahol népviselet van, egy kisebb küldöttséget állítsanak össze mely népviseleti vidékek tömeges feljövételéről volna szó, hanem az összes Magyarországon előforduló népművészetet szeretné a Faluszövetség bemutatni, úgy, hogy a Szövetség egésze alatt felvonuló csoportok hű tükrét fogják mutatni a nép használatban levő vagy pedig már divatból kiment népviseletnek. A Szent István nap rendező-bizottságával történt megállapodás értelmében a Faluszövetség csoportjában résztvevő, a népviseletbe öltözött küldöttségek teljesen ingyen fognak elhelyezést kapni. Augusztus 15-ig kell jelentkezni a Faluszövetségnek Budapest, V., Zoltán-utca 8.

A felvidékiek összehívása.

A Felvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete ezúton felkéri úgy a végzett, valamint a nem végzett vidéken lakó tagjait, hogy tartózkodási helyüket és címüket az egyesülettel a további kapcsolat fenntartása céljából levelezőlapokon közölni szíveskedjenek. Az Egyesület címe Budapest, Podmaniczky utca 45.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örö igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Világáruház

Budapest, VII. Rákóczi ut 42 Nemzeti színházzal szemben.
Helyszüke miatt tulsufolt raktárunkból beszerzési áron áruljuk az összes mosó delin, babits cikkeket.

Őszi újdonságaink beérkeztek.

Női ruhakelme duplaszélés	—	—	—	—	K 41.000
Tiszta gyapjuszövet kockás és csikos	—	—	—	—	63.000
Férfi strapaszövet	—	—	—	—	95.000
Flanel gyönyörű mintákkal	—	—	—	—	29.000
Eponge duplaszélés	—	—	—	—	29.000

Háziruha	—	—	K 68.000
Bluz opál-pouplin	—	—	100.000
Kabátok	—	—	360.000

Fehérnemükben nagy
RAKTÁR!

Paplanok, takarók, ágygarnitúrák nagy választékban.

Vidékre mintát küldök.

Salgótarjáni APOLLO MOZGÓ heti műsora

Szombat Vasárnap	Kedd	Csütörtök	Péntek
Aug. 14. 15	17.	19.	20.
A Vénkisasszony titka Főszerepben: Marcella Albani. Majompiktor Hiradó.	Két sláger. Elkésett szerelem Főszereplő: Laura La Plante. A FICKÓ		Szünet

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és fél 9 órakor.

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.

Fényképezőgépek

és cikkekről

ingyen

küld árjegyzéket, ha
levelezőlapra kéri

HATSCHEK

és
FARKAS

Budapest. IV. Károly-körut 26.

Kerékpár,

complett felszereléssel,
világhírű gyártmány

1.800 000 korona.

— Gumik, alkatrészek gyári árrban.
NAGY JÓZSEF, Budapest,
Andrássy-ut 34. szám.

Minden adófizetőnek

nélkülözhetetlen!

A magyar adójog kézikönyve.

A munka előszavát írta:

Benedek Sándor

a magyar kir. közigazgatási bíróság
másodelnöke

Szerkesztették:

Dr. Reszler Sándor

főv. ügyvéd

Szilágyi Károly

nemzetgyűlési képviselő
hites törvényszéki könyvszakértő

Ára: 100.000 korona.

Kapható: Budapesten az „Általános kereskedelmi és szervező irodánál”, Bálvány-utca 20.
Írzt. 10. Telefon: 34—63.

„Izaforin“

Törv. védett 5962 sz. a. szabadalm. cipőimpregnáló folyadék, a modern chemia vívmánya, mert hivatalos bizonylatok igazolják, hogy így öntve



csak egyszer, csak egyetlen üveg „IZAFORIN”. A CIPŐJÉBE, azonnal végleg MEGSZÜNTETI LÁBA IZZADÁSÁT és tartóssá teszi a cipőjét! Nem kell többé naponta áztatgatni, kengetni, pepecselni, még sem lesz büzös és nem török fel a lába. Megmenekül a bőrkeményedéstől, tyukszemtől, fagyástól és forró nyáron is kellemesen és kényelmesen viseli a legkeményebb cipőjét is

Vigyázzon a törv. védjegyre.

Magyarországi főraktár: „AGRIA” laboratórium Budapest, I. Horthy Miklós ut 34. Egy adag (egy pár cipőre) 15.000 kor. Utánvétel 24 ezer kor. Kapható drogériákban, szövetkezetekben, kereskedésekben, gyógyszerárakban.